

หนังสือชุดความรู้ทั่วไปด้านการแพทย์สำหรับประชาชน

ไขปวดข้อ ยุงลาย

โดย วิจารณ์ ไวนิชกิจ

ใช้ปวดข้อยุ่งลาย

โดย
วิโรจน์ ไหววนิชกิจ

ไขปวดข้อขลุย

ISBN 978-616-594-506-6

โดย 'วโรจนั วววนิชกิจ'

พิมพ์ครั้งแรก : พศจิกายน 2565

ราคา 340 บาท

วโรจนั วววนิชกิจ.

ไขปวดข้อขลุย

67 หน้า.

1. ไขปวดข้อขลุย. ชื่อเรื่อง.

616.205

ISBN 978-616-594-506-6

พิมพ์ที่

สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ กรุงเทพฯ

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2539

คำนำ

โรคไข้วอดข้อยุ่งลาย เป็นโรคติดเชื้อไวรัสที่เกิดจากยุง มีปัญหาการระบาดบ่อยครั้ง และจัดเป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญระดับชาติโรคหนึ่ง ในการวินิจฉัยปัญหาและวางแผนการรักษาผู้ป่วยบุคลากรทางสาธารณสุข จะต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และความรู้ดังกล่าวนี้ต้องเป็นความรู้เชิงลึกที่ครอบคลุมรอบด้านสำหรับบุคคลทั่วไปการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันโรคมความสำคัญไม่แพ้กัน หนังสือเล่มนี้ ผู้นิพนธ์ได้จัดทำขึ้นโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ ที่ได้รับจากท่านอาจารย์ของผู้เขียนทั้งหลาย เพื่อนำมาประมวลขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาสำหรับนิสิต นักศึกษา ในรายวิชาด้านการศึกษามุมชน หวังว่าคงจะเป็นประโยชน์สำหรับนิสิต นักศึกษา ตลอดจนผู้ประกอบวิชาชีพทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีความสนใจในด้านดังกล่าว

ศาสตราจารย์นายแพทย์วิโรจน์ ไหววานิชกิจ

พฤศจิกายน 2565

สารบัญ

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคปวดข้อขุงลาย	5
ขุงลาย	23
อาการวิทยาคลินิกโรคปวดข้อขุงลาย	50

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคปวดข้อยุลงลาย

วิโรจน์ ไหววนิชกิจ

บทนำ¹⁻³

โรคไข้วปวดข้อยุลงลาย หรือโรคชิคุนคุนยา เป็นโรคติดเชื้อไวรัสชิคุนคุนยา (Chikungunya virus) โรคนี้เป็นที่รู้จักนานกว่า 60 ปี นับเป็นโรคเก่าที่อุบัติขึ้นมาใหม่ โรคนี้เกิดจาก เชื้อไวรัส Chikungunya เป็นไวรัสคนละกลุ่มกับ ไข้เลือดออกและไข้ไวรัสชิกา ชิคุนคุนยา (Chikungunya) เป็นภาษามากอนดี แปลว่า ตัวโค้งงอ ผู้ป่วยจะมีอาการไข้วสูง มีผื่น ปวดข้อมากจนตัวโค้งงอ จึงตั้งชื่อโรคนี้ตามลักษณะอาการของผู้ป่วย พาหะของโรค (Vector) ได้แก่ ยุลงลายบ้าน และยุลงลายสวน สำหรับยุลงลายสวนนั้นพบได้บ่อยในบริเวณที่มีต้นไม้หนาแน่น โรคชิคุนคุนยา จะมี

อาการค่อนข้างเฉียบพลัน โดยมีระยะฟักตัวของโรค 3 - 7 วัน (หลังจากโดนยุงกัด)¹⁻³

ที่มียุงลายสวน และยุงลายบ้านเป็นพาหะนำโรค มีอาการคล้ายไข้เลือดออก อาการ มีไข้ ปวดข้อ มีผื่น อาจมีเยื่อตาแดง การรักษา โรคนี้ยังไม่มียารักษาเฉพาะโรค และมักหายไปเอง การรักษาในปัจจุบัน จึงเป็นการรักษาตามอาการ¹⁻³

สาเหตุโรคไข้ปวดข้อยุงลายนั้นเกิดจากการติดเชื้อไวรัสโรคไข้ปวดข้อยุงลาย เกิดจากเชื้อไวรัสชิคุนกุนยา ติดต่อมาจากคนได้โดยมียุงลายบ้าน (*Aedes aegypti*) และยุงลายสวน (*Aedes albopictus*) เป็นพาหะนำโรค โดยยุงตัวเมียซึ่งกัดเวลากลางวันจะกัดและดูดเลือดผู้ป่วยที่อยู่ในระยะไข้สูงซึ่งเป็นระยะที่มีเชื้ออยู่ในกระแสเลือด เชื้อไวรัสจะเข้าสู่ยุง เพิ่มจำนวนและเข้าไปสู่ต่อมน้ำลาย เมื่อยุงไปกัด